

Kentsel çevre ve huzurevleri-İzmir örneği

MERCAN EFE¹, Dokuz Eylül Üniversitesi

Öz

Modern bir dünyada yaşıyoruz, modern olmak zorundayız ya da zaten moderne dönüştürülüyoruz. Bu dünyada varlık gösterebilmek, ancak benzerlerin bulunduğu ortamda birbirine benzetilenlere benzemekle mümkün olabilmektedir. Çünkü modern dünya, hem modern yaşamı (sürekli üretim ve sürekli tüketim) ve hem de bu yaşamı devam ettirmesini istediği kişileri (yetişkin/aktif kişi) tanımlamıştır. Bu tanımların eyleme dönüştürüldüğü alan ise kenttir.

Moderne dönüştürülme sürecinde, gelenekseli devam ettiren ailelerde yaşlı, sadece kentin sunduğu yaşama alanında kalabilmektedir. Ancak bu sürece uyum gösterme hızlandıkça, geleneksel aile modeli de “modern” kapsamında çekirdek aileye dönüşmektedir. Sonuçta, çekirdek ailenin kapsamına giremeyen yaşlı için barınma gereksinimini huzurevleri karşılamaktadır. Bir diğer deyişle yaşlı, değinilen kurguda ötekilerden olması nedeniyle yeni tanımlanmış alanları yani huzurevlerini, yaşama alanları olarak seçmek zorunda kalmaktadır. Bu zorunlu seçim, kent içerisindeki huzurevlerinin sayı ve kapasite artışlarıyla daha görünür hale gelmektedir.

Aşağıda huzurevlerinin sayı ve kapasitelerindeki artış, türlerine dağılımları açısından incelenmektedir. Buna ek olarak, huzurevi sayısının modernizm kapsamında büyük kentlerde taleple bağlantılı olarak artışı ve kentin önemli bir donatısı haline gelmesi de İzmir örneği üzerinden ortaya konmaktadır.

Anahtar kelimeler: Kent, yaşlı, yaşlılık, huzurevleri, kentsel çevre

Urban space and retirement homes-the case study of Izmir

Abstract

We live in a modern world. In this world, we have to be modern or, more properly saying, we are turned into that which is modern. Only by being similar to those who bear a striking resemblance to one another is it possible to exist and to be an actor within this world. The reason for this is that modern world defines at once modern life (continuous process of production and consumption) and those whom it wills to live according to the conditions set by this life. One of the considerable fields where this definition process is put into practice is, of course, city. In this process in the course of which all the elements of social life are changed into modern, the elder who live within the traditional families can only remain within the realm offered by city. As this transformation and the process of adaptation entailed by it accelerate, traditional family model is turning into nucleus family, a form of family which is much more suitable to meet the requirements of modern

---

¹ Arş.Gör., Dokuz Eylül Üniversitesi, Mimarlık Fak., Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, İZMİR
e-mail: mercan.efe@deu.edu.tr

life. As a result, for the elder who can not find in the modern families the place they held in traditional ones, the requirement of housing is met by retirement homes. In another word, as being one of the others who are exposed to the direst consequences of the definition process of modernization, they are given no option except to choose retirement homes as their living space. This forced choice becomes quite noticeable as their numbers and the capacities increase.

In this study, the increase in the numbers and capacities of retirement homes is to be scrutinized on the basis of their types. In addition to this point, the increase in the numbers of retirement homes under the impact of modernization and their becoming an important asset of the city is to be investigated within the context of the city of Izmir.

Key Words: Urban, elder, elderly, retirement homes, urban space.

Giriş

Modern kurgu, yukarıda aktarılan haliyle zorunlu yaşama mekânlarını kentsel bir donatı haline getirmiştir. Dolayısıyla huzurevleri, kentin fiziksel ve işlevsel durumunu ve/veya alması gereken/aldığı biçimi gösteren unsurlardan biri olarak ortaya çıkmaktadır. Huzurevlerinin giderek artan sayısı da bu savı desteklemekte olduğundan, aşağıda verilen yöntemle konu Türkiye, Ege Bölgesi ve İzmir ölçeklerinde incelenmeye çalışılmıştır.

Yöntem

Çalışma, 2001 yılında I.Ulusal Yaşlılık Kongresi'nde Ankara'da sunulan "Kentsel Çevrenin Yaşlı ve Yaşlı Davranışları Üzerine Etkileri-İzmir Alan Araştırması"² başlıklı bildiri metninin, IV. Ulusal Yaşlılık Kongresi'nde sunulan "Kentsel Çevrenin Yaşlı ve Yaşlı Davranışları Açısından Değeri-İzmir Alan Araştırması"³ başlıklı bildiri metni ile güncellenmesi çalışmasının bir bölümünü içermektedir. Buna ek olarak yapılan incelemelerde, 21.05.2007 tarihli maili doğrultusunda SHÇEK'in (Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu) resmi internet sitesinden (<http://www.shcek.gov.tr/hizmetler/yasli/>) yararlanılmıştır. SHÇEK, kurum olmasına karşın, resmi internet sitesinde, kendisine ait huzurevi bilgilerini "Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Ait Huzurevlerinden ayırmıştır. Verilerin düzenlenmesinde, bu ayrıma uyulmuştur. 2007 yılına ilişkin verilerin 2001 ile karşılaştırılmasının nedeni, ilk bildiri metni verilerinin 2001'e ait olmasıdır. Bu kapsamda, geçen 6 yıldaki değişimler karşılaştırmalı olarak sunulmaya çalışılmıştır.

² Ergin, Ş., Efe, M., Sılaydın, M.B., "Kentsel Çevrenin Yaşlı ve Yaşlı Davranışları Üzerine Etkileri-İzmir Alan Araştırması", 10-11 Ekim 2001, I. Ulusal Yaşlılık Kongresi, Bildiri Kitabı s.1-14.

³ Efe, M., "Kentsel Çevrenin Yaşlı ve Yaşlı Davranışları Açısından Değeri-İzmir Alan Araştırması", 22-23 Kasım 2007, IV. Ulusal Yaşlılık Kongresi, Bildiri Kitabı s.367-380.

Türkiye’de huzurevleri

Türleri ve sayıları

Türkiye’de, SHÇEK’in resmi verilerine göre, 2001 yılında toplam 133, 2007 yılında ise toplam 237 huzurevi bulunmaktadır. Bu huzurevlerinin tür ve sayıları 2001 ve 2007 yılları için aşağıdaki Çizelgede verilmiştir.

Görüldüğü gibi, huzurevleri kentin kaçınılmaz bir donatısı halini aldığından;

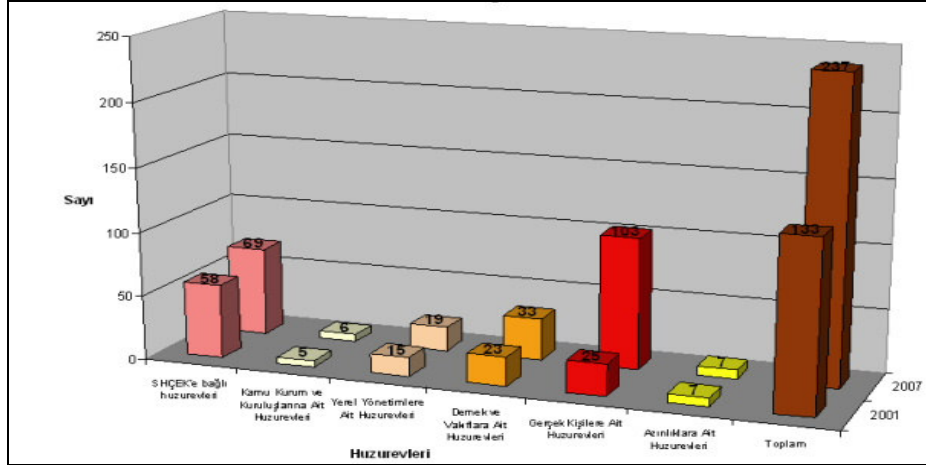
- 6 yıl gibi kısa bir zaman aralığında % 78 oranında artış göstermiştir.
- Türkiye genelinde diğer huzurevlerinde de önemli artışlar olmasına karşın (Azınlıklara ait olanlar hariç) en büyük artış oranı %312 ile “Gerçek Kişilere Ait Huzurevlerinde” görülmektedir. Bunun nedeni konusunda, diğer huzurevlerinin yer ve/veya maddi kaynak bulma sıkıntıları olduğunu söylemek mümkündür. Çünkü bu huzurevleri kapsamı gereği çoğunluğa hitap etmelidirler ve kent içerisinde mekansal açıdan buna cevap verecek alanları oluşturmak ve/veya mevcut alanları dönüştürmek güçtür. Gerçek kişilere ait huzurevleri de, diğer huzurevlerinin bu durumunu sayılarını kolaylıkla artırabilme yönünden kendi lehlerine çevirebilmektedirler. Bir diğer deyişle, yasal bazı zorunlulukların yerine getirilmesiyle konutlar da “Gerçek Kişilere Ait Huzurevleri”ne dönüştürülebilmektedir.
- Azınlıklara Ait Huzurevleri, aşağıdaki bölümlerde de görüleceği gibi, sayı ve kapasite olarak artış göstermeyip sadece İstanbul’da konumlanmışlardır.

Çizelge 1. Türkiye’de bulunan huzurevlerinin 2001 ve 2007 yıllarında türü ve toplam sayısı

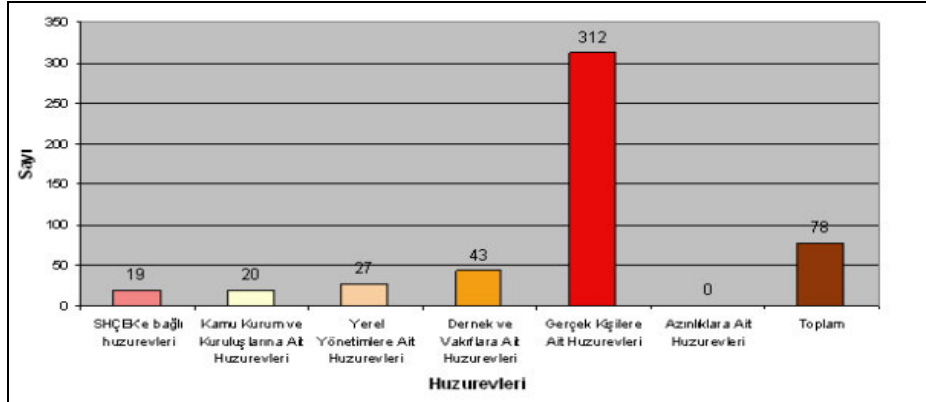
Huzurevi Türü	Yıllar				Artış Oranı (%)
	2001		2007		
	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	
SHÇEK’e bağlı huzurevleri	58	44	69	29	19
Kamu kurum ve kuruluşlarına ait huzurevleri	5	4	6	3	20
Yerel yönetimlere ait huzurevleri	15	11	19	8	27
Dernek ve vakıflara ait huzurevleri	23	17	33	14	43
Gerçek kişilere ait huzurevleri	25	19	103	43	312
Azınlıklara ait huzurevleri	7	5	7	3	0
Toplam	133	100	237	100	78

Aşağıdaki grafikler, 2001 ve 2007 yılları için huzurevlerinde yaşanan artışta daha net göstermektedir.

Grafik 1. 2001 ve 2007 yıllarında Türkiye’de bulunan huzurevi türleri ve sayıları

Grafik 2. 2001-2007 yılları arasında Türkiye’de huzurevleri sayısında artış durumu (%)

2001 ve 2007 Yıllarına göre huzurevi türlerinin illere göre dağılımları aşağıdaki Çizelgelerde verilmiştir.

Görüldüğü gibi SHÇEK,

- Diğer huzurevi türlerine göre daha fazla ilde (45 il) huzurevine sahiptir.
- Nüfusla orantılı olarak İstanbul, Ankara ve İzmir gibi büyük şehirlerde, diğer illerde olan huzurevlerine göre daha fazla sayıda huzurevi açmıştır.

Kamu kurum ve kuruluşlarına ait huzurevleri, 3'ü Büyükşehir olmak üzere 4 ilde yer almaktadır (Çizelge 3).

Tablo 2. SHCEK'e Bağlı Huzurevlerinin 2001 ve 2007 Yıllarında İllere Göre Dağılımı

Huzurevinin Bulunduğu İl	Sayısı		Huzurevinin Bulunduğu İl	Sayısı	
	2001	2007		2001	2007
Adana	1	2	İzmir	1	3
Afyon	1	1	Kahramanmaraş	1	1
Ağrı	1	1	Karabük	1	1
Aksaray	1	1	Karaman	1	1
Ankara	3	4	Kastamonu	1	1
Antalya	1	1	Kırklareli	1	1
Aydın	2	2	Kocaeli	3	3
Balıkesir	1	1	Konya	2	2
Bartın	1	1	Kütahya	1	1
Bilecik	0	1	Malatya	1	1
Bolu	2	2	Manisa	3	3
Bursa	1	1	Muğla	1	2
Çankırı	0	1	Nevşehir	1	1
Çorum	1	1	Niğde	1	1
Denizli	2	2	Ordu	1	1
Edirne	1	1	Osmmaniye	1	1
Elazığ	0	1	Samsun	2	3
Erzincan	1	1	Tekirdağ	1	2
Eskişehir	2	2	Tokat	0	1
Gazi Antep	1	1	Trabzon	1	1
Hatay	1	1	Uşak	1	1
Isparta	1	1	Zonguldak	2	2
İstanbul	5	5	Toplam	58	69

Çizelge 3. Kamu kurum ve kuruluşlarına ait huzurevlerinin 2001 ve 2007 yıllarında illere göre dağılımı

Huzurevinin Bulunduğu İl	Sayısı		Huzurevinin Bulunduğu İl	Sayısı	
	2001	2007		2001	2007
Ankara	0	1	İzmir	1	1
İstanbul	3	3	Manisa	1	1
Toplam				5	6

Çizelge 4. Yerel yönetimlere ait huzurevlerinin 2001 ve 2007 yıllarında illere göre dağılımı

Huzurevinin Bulunduğu İl	Sayısı		Huzurevinin Bulunduğu İl	Sayısı	
	2001	2007		2001	2007
Adıyaman	1	1	İzmir	3	3
Ankara	1	1	Kayseri	0	1
Aydın	1	1	Manisa	1	1
Balıkesir	1	1	Muğla	0	1
Burdur	1	1	Samsun	1	1
Bursa	2	2	Sivas	1	1
Erzurum	1	1	Şanlıurfa	1	1
İstanbul	0	1	Yozgat	0	1
Toplam				15	19

Çizelgeye göre yerel yönetimlerin 3'ü büyük şehirlerde olmak üzere 16 ilde huzurevi bulunmaktadır.

Çizelge 5. Dernek ve vakıflara ait huzurevlerinin 2001 ve 2007 yıllarında illere göre dağılımı

Huzurevinin Bulunduğu İl	Sayısı		Huzurevinin Bulunduğu İl	Sayısı	
	2001	2007		2001	2007
Afyon	0	1	İsparta	1	1
Ankara	5	5	İstanbul	7	11
Antalya	1	1	İzmir	2	3
Balıkesir	2	3	Manisa	1	1
Çanakkale	0	2	Mersin	1	1
Düzce	1	1	Nevşehir	1	1
Eskişehir	0	1	Sakarya	1	1
Toplam				23	33

- 2007 yılındaki 19 huzurevinin %16'sı İzmir'de olmak üzere %17'si Ege Bölgesi'ndedir.

Dernek ve vakıflara ait huzurevleri de sayı olarak neredeyse (2 il eksik) yerel yönetimlerin huzurevi bulundurduğu kadar ilde huzurevine sahiptir.

- İstanbul, Ankara, İzmir, Balıkesir ve Manisa illeri dışındaki iller, yerel yönetimlere ait huzurevi bulunan illerden farklıdır. Bu durumda, dernek ve vakıfların yerel yönetimlerin huzurevi açmadığı illerdeki huzurevi ihtiyacını karşılamaya çalıştıklarını söylemek mümkündür. Çünkü İstanbul, Ankara ve İzmir illerinin benzerliği, nüfusla orantılı olarak ihtiyaca cevap verilemediği için dernek ve vakıfların huzurevi açmış olma ihtimali bu savı destekler görünmektedir.

Çizelge 6. Gerçek kişilere ait huzurevlerinin 2001 ve 2007 yıllarında illere göre dağılımı

Huzurevinin Bulunduğu İl	Sayısı		Huzurevinin Bulunduğu İl	Sayısı	
	2001	2007		2001	2007
Adana	0	1	İstanbul	16	45
Ankara	5	16	İzmir	3	23
Antalya	1	5	Mersin	0	6
Aydın	0	2	Nevşehir	0	1
Bursa	0	1	Tekirdağ	0	1
Denizli	0	2			
Toplam				25	103

Çizelgeye göre, 2001 yılında ağırlıklı olarak Büyükşehirlerde bulunan "Gerçek Kişilere Ait Huzurevleri" bu şehirlerdeki sayılarını artırmışlardır. Bunun yanı sıra, 2007 yılına gelindiğinde diğer illerde de oluşmaya başlamışlardır. Bu durum, yukarıda değinildiği gibi, mekansal anlamda kolaylıkla konumlanabile-

ceklerini gösterirken, özel sektörün kentli yaşlının durumunu fark ettiğini ve ticari açıdan değerlendirmeye çalıştığına da işaret etmektedir.

Bir diğer deyişle, huzurevleri kentli yaşlı için zorunlu mekan halini alırken, özel sektör için de kentte geçinme aracı olan paranın üretim alanı haline gelmiştir.

Çizelge 7. Azınlıklara ait huzurevlerinin 2001 ve 2007 yıllarında illere göre dağılımı

Huzurevinin Bulunduğu İl	Sayısı	
	2001	2007
İstanbul	7	7
Toplam	7	7

İlki 1832’de açılan “Azınlıklara Ait Huzurevlerinin” 1962 Yılından beri tamamı İstanbul’da olmak üzere, toplam sayıları 7’dir.

Türlerine göre kapasiteleri

Türkiye’de bulunan huzurevlerinin kapasiteleri aşağıdaki Çizelge 8’de artış oranlarıyla birlikte verilmiştir.

Çizelge 8. Türkiye’de bulunan huzurevlerinin 2001 ve 2007 yıllarında kapasiteleri

Huzurevi Türü	Yıllara Göre Kapasite				Artış Oranı (%)
	2001		2007		
	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	
SHÇEK’e bağlı huzurevleri	6635	47	7594	39	14
Kamu kurum ve kuruluşlarına ait huzurevleri	2126	15	2442	12	1
Yerel yönetimlere ait huzurevleri	1603	11	1990	10	24
Dernek ve vakıflara ait huzurevleri	1787	13	2313	12	29
Gerçek kişilere ait huzurevleri	969	7	4345	22	348
Azınlıklara ait huzurevleri	991	7	991	5	0
Toplam	14111	100	19675	100	39

Sayılarının artmasına paralel olarak huzurevlerinin kapasitesinde de % 39’luk bir artış yaşanmıştır. Ancak bu çizelge yukarıda değinilen savı destekler niteliktedir. Şöyle ki, kapsamı gereği çoğunluğa hizmeti amaçlayan “Gerçek Kişilere Ait Huzurevleri” dışındakiler gerek yer bulma ve gerekse mevcut bir yeri dönüştürmede yaşadıkları zorluğu toplam kapasitelerindeki artışla göstermektedirler. Toplam artış oranının % 39 olmasına en büyük etken, 2001’den 2007’ye % 348 artış gösteren “Gerçek Kişilere Ait Huzurevleri”dir.

Ege Bölgesi'nde huzurevleri

Tür ve sayıları

Ege Bölgesi'nde yer alan huzurevleri 2001 ve 2007 yıllarına göre sayılarıyla aşağıdaki Çizelge 9'da gösterilmiştir.

Çizelgeye göre Ege Bölgesi'nde;

- Kamu Kurum ve Kuruluşlarına ait huzurevleri sayısında, 2001'den 2007'ye bir artış olmamıştır. Bu nedenle toplam içindeki oranları %8'den %4'e düşmüştür.
- SHÇEK'e bağlı huzurevi sayısı 3, Yerel Yönetimlere ait huzurevi sayısı 1, dernek ve vakıflara ait huzurevi sayısı ise 2 artmıştır. Dolayısıyla, toplamda görülen %120'lik artışa en büyük etken, yine yukarıda değinilen temel sebepler nedeniyle gerçek kişilere ait huzurevleridir. Bu huzurevleri, Çizelge 9'da verilen zaman aralığında % 800 artmıştır.

Çizelge 9. Ege Bölgesi'nde bulunan huzurevlerinin 2001 ve 2007 yıllarında türü ve toplam sayısı

Huzurevi Türü	Yıllar				Artış Oranı (%)
	2001		2007		
	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	
SHÇEK'e bağlı huzurevleri	12	48	15	27	25
Kamu kurum ve kuruluşlarına ait huzurevleri	2	8	2	4	0
Yerel yönetimlere ait huzurevleri	5	20	6	11	20
Dernek ve vakıflara ait huzurevleri	3	12	5	9	67
Gerçek kişilere ait huzurevleri	3	12	27	49	800
Azınlıklara ait huzurevleri	0	0	0	0	0
Toplam	25	100	55	100	120

- Çizelge 6 ile birlikte değerlendirildiğinde görülmektedir ki 2001 yılında Ege Bölgesi'nde yer alan "Gerçek Kişilere Ait Huzurevlerinin" tamamı İzmir'dedir. Bu huzurevleri zamanla Afyon, Denizli, Kütahya gibi diğer Ege Bölgesi illerinde de oluşmuştur.
- Ege Bölgesi'nde azınlıklara ait huzurevi bulunmamaktadır.

Türlerine göre kapasiteleri

Toplam kapasitenin % 36 artmasındaki en büyük faktör, yine Ege Bölgesi'nde de gerçek kişilere ait huzurevlerinin sayısındaki artışın kapasite artışına paralel olmasıdır. Çizelge 10'da görüldüğü gibi, bu huzurevlerinin kapasitesi, 814 artmıştır.

Çizelge 10. Ege bölgesi'nde bulunan huzurevlerinin 2001 ve 2007 yıllarında türü ve toplam kapasiteleri

Huzurevi Türü	Yıllar				Artış Oranı (%)
	2001		2007		
	Kapasite	Oran (%)	Kapasite	Oran (%)	
SHÇEK'e bağlı huzurevleri	1054	33	1462	33	39
Kamu kurum ve kuruluşlarına ait huzurevleri	1159	36	1159	26	0
Yerel yönetimlere ait huzurevleri	612	19	659	15	8
Dernek ve vakıflara ait huzurevleri	314	10	374	9	19
Gerçek kişilere ait huzurevleri	80	2	731	17	814
Azınlıklara ait huzurevleri	0	0	0	0	0
Toplam	3219	100	4385	100	36

İzmir huzurevleri**Tür ve sayıları**

İzmir, Ege Bölgesi'nin önemli illerinden biri olup büyük şehir niteliğindedir. Ülke coğrafi açıdan doğu ve batı olmak üzere iki kapsamda ele alınırsa, yukarıda değinilen çekirdek aile modelinin batıda ve dolayısıyla İzmir'de daha çok gözlemlendiğini söylemek mümkündür. Bu nedenle, Ege Bölgesi huzurevlerinin önemli bir bölümü İzmir'de bulunmaktadır. Durum aşağıdaki Çizelgelerde rakamlarla ortaya konmaktadır.

Çizelge 11. İzmir'de bulunan huzurevlerinin 2001 ve 2007 yıllarında türü ve toplam sayıları

Huzurevi Türü	Yıllar				Artış Oranı (%)
	2001		2007		
	Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)	
SHÇEK'e bağlı huzurevleri	1	10	3	9	200
Kamu kurum ve kuruluşlarına ait huzurevleri	1	10	1	3	0
Yerel yönetimlere ait huzurevleri	3	30	3	9	0
Dernek ve vakıflara ait huzurevleri	2	20	3	9	50
Gerçek kişilere ait huzurevleri	3	30	23	70	666
Azınlıklara ait huzurevleri	0	0	0	0	0
Toplam	10	100	33	100	230

İzmir'de de özel sektörün huzurevlerine ilgisi büyüktür. Yukarıda da belirtildiği gibi, 2001'de Ege Bölgesi'nde sadece İzmir'de olan gerçek kişilere ait huzurevleri, Ege Bölgesi'nin diğer illerinde de oluşum gösterirken, Çizelgede de görüldüğü gibi, İzmir'de % 666 oranında artmıştır.

Çizelge 12. İzmir’de bulunan huzurevlerinin 2001 ve 2007 yıllarında kapasiteleri

Huzurevi Türü	Yıllar				Artış Oranı (%)
	2001		2007		
	Kapasite	Oran (%)	Kapasite	Oran (%)	
SHÇEK’e bağlı huzurevleri	258	12	456	16	77
Kamu kurum ve kuruluşlarına ait huzurevleri	1112	52	1112	39	0
Yerel yönetimlere ait huzurevleri	448	21	448	16	0
Dernek ve vakıflara ait huzurevleri	244	11	256	9	5
Gerçek kişilere ait huzurevleri	80	4	581	20	627
Azınlıklara ait huzurevleri	0	0	0	0	0
Toplam	2142	100	2853	100	33

Huzurevi sayısındaki artışa paralel olarak, kapasite de verilen zaman aralığında %627 artış göstermiştir.

Türkiye’de yer alan huzurevleri toplamı ile İzmir’de yer alan huzurevlerinin 2001 ve 2007 yılları için karşılaştırmalı durumu aşağıdaki Çizelgelerde verilmiştir.

Huzurevleri açısından İzmir’in Türkiye ile karşılaştırılması

Tür ve sayılar açısından

Çizelge 13. Türkiye ve İzmir’de bulunan huzurevlerinin 2001 ve 2007 yıllarında tür ve toplam sayılarının karşılaştırılması

Huzurevi Türü	Yıllar					
	2001			2007		
	Türkiye	İzmir	İzmir’in Oranı (%)	Türkiye	İzmir	İzmir’in Oranı (%)
SHÇEK’e bağlı huzurevleri	58	1	2	69	3	4
Kamu kurum ve kuruluşlarına ait huzurevleri	5	1	20	6	1	17
yerel yönetimlere ait huzurevleri	15	3	20	19	3	16
Dernek ve vakıflara ait huzurevleri	23	2	9	33	3	9
Gerçek kişilere ait huzurevleri	25	3	12	103	23	22
Azınlıklara ait huzurevleri	7	0	0	7	0	0
Toplam	133	10	8	237	33	14

Türkiye’de yer alan huzurevlerinden özellikle gerçek kişilere ait huzurevlerinin İzmir’de önemli bir oranda olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, SHÇEK’e bağlı huzurevleri sayısında 2001’den 2007’ye 11 tanelik artışın 2 tanesini İzmir’de gerçekleştirmiş ve dolayısıyla İzmir’in oranı %2’den %4’e çıkmıştır. Türkiye’de 81 il olduğu hatırlanacak olursa, (her ilde huzurevi bulunmamakla birlikte) İzmir’in 2007 yılında Türkiye’deki toplam huzurevlerinin %14’üne sahip olması, huzurevlerinin gereksinim halini aldığı ve bununla birlikte

İzmir'in bu gereksinimin önemli bir oranını karşıladığının göstergesi olmaktadır.

Türlerin kapasiteleri açısından

Çizelge 14. Türkiye ve İzmir'de Bulunan Huzurevlerinin 2001 ve 2007 Yıllarında Kapasitelerinin Karşılaştırılması

Huzurevi Kapasitesi	Yıllar					
	2001			2007		
	Türkiye	İzmir	İzmir'in Oranı (%)	Türkiye	İzmir	İzmir'in Oranı (%)
SHÇEK'e bağlı huzurevleri	6635	258	4	7594	456	6
Kamu kurum ve kuruluşlarına ait huzurevleri	2126	1112	52	2442	1112	46
Yerel yönetimlere ait huzurevleri	1603	448	28	1990	448	23
Dernek ve vakıflara ait huzurevleri	1787	244	14	2313	256	11
Gerçek kişilere ait huzurevleri	969	80	8	4345	581	13
Azınlıklara ait huzurevleri	991	0	0	991	0	0
Toplam	14111	2142	15	19675	2853	15

İzmir huzurevleri sayısı için yukarıda söylenenler, Çizelgede de görüldüğü gibi, kapasiteler için de geçerlidir. Hatta sayı olarak Türkiye huzurevleri toplamının %14'üne sahip olan İzmir, kapasite olarak ise bu toplamın %15'ine sahiptir.

Huzurevleri açısından İzmir'in Ege Bölgesi ile karşılaştırılması

Tür ve sayılar açısından

Çizelge 15. Ege Bölgesi ve İzmir'de bulunan huzurevlerinin 2001 ve 2007 yıllarında tür ve toplam sayılarının karşılaştırılması

Huzurevi Türü	Yıllar					
	2001			2007		
	Ege Bölgesi	İzmir	İzmir'in Oranı (%)	Ege Bölgesi	İzmir	İzmir'in Oranı (%)
SHÇEK'e bağlı huzurevleri	12	1	8	15	3	20
Kamu kurum ve kuruluşlarına ait huzurevleri	2	1	50	2	1	50
Yerel yönetimlere ait huzurevleri	5	3	60	6	3	50
Dernek ve vakıflara ait huzurevleri	3	2	67	5	3	60
Gerçek kişilere ait huzurevleri	3	3	100	27	23	85
Azınlıklara ait huzurevleri	0	0	0	0	0	0
Toplam	25	10	40	55	33	60

Çizelgeden de görüldüğü gibi, tüm huzurevleri açısından İzmir Ege Bölgesi içerisinde önemli bir yere sahiptir. Hatta tüm Ege Bölgesi içerisinde, kamu kurum ve kuruluşlarına ait huzurevleri ile yerel yönetimlere ait huzurevlerinin

yarısı, ve gerçek kişilere ait huzurevlerinin neredeyse tamamı İzmir'de yer almaktadır.

Türlerin kapasiteleri açısından

İzmir'in Ege Bölgesi içerisindeki huzurevleri sayısı açısından durumu, sayıya paralel olarak kapasiteye de yansımıştır. Bu durum, aşağıdaki Çizelgede gösterilmiştir.

Çizelge 16. Ege Bölgesi ve İzmir'de bulunan huzurevlerinin 2001 ve 2007 yıllarında kapasitelerinin karşılaştırılması

Huzurevi Kapasite	Yıllar					
	2001			2007		
	Ege Bölgesi	İzmir	İzmir'in Oranı (%)	Ege Bölgesi	İzmir	İzmir'in Oranı (%)
SHÇEK'e bağlı huzurevleri	1054	258	24	1462	456	31
kamu kurum ve kuruluşlarına ait huzurevleri	1159	1112	96	1159	1112	96
Yerel yönetimlere ait huzurevleri	612	448	73	659	448	68
Dernek ve vakıflara ait huzurevleri	314	244	78	374	256	68
Gerçek kişilere ait huzurevleri	80	80	100	731	581	79
Azınlıklara ait huzurevleri	0	0	0	0	0	0
Toplam	3219	2142	67	4385	2853	65

İzmir Huzurevlerinin ilçelere dağılımı

İzmir'de 2001 yılında huzurevi sayısı toplam 10 iken %230 artarak 2007 yılında 33 olmuştur. Bu huzurevlerinin türlerine göre ilçelere dağılımları aşağıdaki Çizelge ve grafiklerde gösterilmiştir.

Gerçek Kişilere Ait Huzurevlerinden Özel Güven Yaşlı Bakımevi, 2001 yılında Balçova'da yer almaktaydı. 2007 itibariyle Narlıdere'ye taşınmış ve araştırma sırasında yerinde görülmüştür. Ancak, kaynak sitede eski ilçe adresi (Balçova) verilmiştir. Tabloda, şu anki adresi (Narlıdere) kullanılmıştır.

İzmir'de yer alan Huzurevlerinden Nevval-Salih İşgören Huzurevi, mevcut bir binanın dönüştürülmesi (Bornova Erkek Yetiştirme Yurdu) ile Bornova'da konumlanmıştır.

Çizelgeler incelendiğinde, gerçek kişilere ait huzurevlerinin ağırlıklı olarak Güzelbahçe ve Narlıdere gibi sayfiye yerlerini seçtikleri görülür. Bunun nedeni, bu ilçelerde nüfus yoğunluğunun azlığı ve merkezden uzaklığın fazla oluşudur. Diğer taraftan buralarda yer alan konutlar, birkaç katlı ve bahçeli olduklarından huzurevi işletmesi olarak seçilme şanslarını artıracak avantajlara sahiptirler.

Çizelge 17. 2001 ve 2007 yılları itibari ile İzmir huzurevi türlerinin ilçelere göre dağılımı

Huzurevi Türü	Yıllara Göre İlçelerdeki Huzurevi Sayısı																												
	Balçova		Bomova		Buca		Çeşme		Çiğli		G.Bahçe		Konak		Narlıdere		Ödemiş		S.Hisar		Selçuk		Tire		Urla		Toplam		
	01	07	01	07	01	07	01	07	01	07	01	07	01	07	01	07	01	07	01	07	01	07	01	07	01	07	01	07	
SHÇEK'e bağlı huzurevleri	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3
Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Ait Huzurevleri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Yerel Yönetimlere Ait Huzurevleri	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	3	3
Dernek ve Vakıflara Ait Huzurevleri	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2	3
Gerçek Kişilere Ait Huzurevleri	1	1	0	1	0	1	0	1	0	3	1	4	0	2	1	6	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	3	23
Azınlıklara Ait Huzurevleri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toplam	1	1	0	2	1	4	0	1	0	3	1	4	2	4	2	7	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	3	10	33

Sonuç

Sonuçta yukarıda rakamların da ortaya koyduğu gibi, huzurevleri önemli kentsel gereksinim ve dolayısıyla kentsel donatılardan biri halini almıştır. Çünkü huzurevleri gerek kentin kendi kurgusu için ve gerekse yaşlı için bir çözüm sunmaktadır. Şöyle ki;

- Kent, kurgusal ve dolayısıyla mekansal etkinliğinin içinde olamayan ancak kentte olması gereken yaşlıları huzurevleri ile belirli yerlerde toplamaktadır. Böylece, görünürlüklerini ve olası sorun alanlarını kapatmaktadır.
- Yaşlı, kentsel mekandan dışlanmasına rağmen kentte olmak istiyor ve / veya olmak zorunda kalıyorsa, huzurevleri ile barınma sorununu çözmektedir.

Kaynaklar

Efe, M., (2007), IV. Ulusal Yaşlılık Kongresi Bildiri Kitabı "Kentsel Çevrenin Yaşlı ve Yaşlı Davranışları Açısından Değeri-İzmir Alan Araştırması", Ankara, (s.367-380).

Ergin, Ş., Efe, M., Sılaydın, M.B., (2001), I. Ulusal Yaşlılık Kongresi Bildiri Kitabı, "Kentsel Çevrenin Yaşlı ve Yaşlı Davranışları Üzerine Etkileri-İzmir Alan Araştırması", Ankara, (s.1-14).